

FOAIA POPORULUI

FREȚUL ABONAMENTULUI :

Pe o jumătate de an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
Zimăria, America și altele străine 12 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Echitarea și uparul „Tipografia Poporului”
Redactor responsabil: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelșilor Nr. 12).
Un al petru primăvara 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Reavoință sau dușmănie?

Compatrioții noștri Sași din zi în zi devin tot mai neînțeleși. Să fie la mijloc răutatea, dușmănia sau numai gustul, — în-născută firii lor, — de a se da pe lângă doamna Putere, discreditând astfel pe ceilalți conlocuitori.

Răutate n'ar avea de ce fi, deoarece Românii nicicând nu le-a făcut vr'un rău Sașilor, ba din contră, dacă întrebăm puțin Istoria, ne spune multe, foarte multe, cari ar îndreptăți pe Români la aceasta. Dar Românul zice: „Dumnezeu să le răsplătească” — și-și vede mai departe de treabă.

Dușmănie iară n'are de ce fi. Românii nu s'au băgat niciodată peste ei la oala plină a drepturilor și ajutoarelor, ei au rămas totdeauna mai smeriți, așteptând dreptatea să le facă și lor parte.

Iar dacă au o leacă de necaz pe noi, fiindcă suntem înzecit mai mulți decât ei, iară n'au de ce avea, fiindcă e dela Dumnezeu, dacă e. Nu suntem noi de vină, dacă numărul populației noastre crește, pe când a lor scade, sau stă în loc. Puterea de viață a Românului e de vină, și aceasta e tot dela Dumnezeu.

Prin urmare: dacă nimic din aceste nu e la mijloc, atunci ce Dumnezeu poate fi, de nu trece o zi două, fără să nu ne trezim cu notițe sau articole prin gazetele lor, în cari ceacă să ne facă răspunzători pentru fapte, cari nu le-am făcut, pentru greșeli, cari nu-s dela noi, și pentru păreri pe cari nu le împărtășim.

După invinovățirile, pe cari ni le adusesese foaia săsească brașoveană „Kronstädter Zeitung” și după ea celelalte organe săsești, asupra țintei gazetelor din România, la care n'a întârziat răspunsul energic din partea foilor românești dela noi, vine acum deputatul sas E. Neugeboren cu altă plăcintă.

Acest domn publică în numărul de Vineri al ziarului săsesc din loc „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt” un articol la loc de frunte, pe care n'avem cuvinte să-l putem evalifica. D-l Neugeboren, ocupându-se în articolul său cu cele petrecute în jurul Ligei din București, ar vrea să ne dea gata pe toți vinovați de trădare de patrie și să ne facă părtași cu aceia, cari fac politică la București contra Monarhiei. Parecă noi le putem porunci celor dela București, că ce politică să facă!

Doamne, câtă ușurință de judecată la un om matur! Dar după ce ne da „săpunea-lă” asta, d-l Neugeboren pe un ton mai dulcegăit vrea să ni se arate „binevoitor” și ne dorește ca să putem dovedi, că totuși

n'avem nimic de-a face cu cei cari fac politică rusească și că nu vrem ca Ardealul să-l ia România!... Ce apucături urâte din partea unui conducător al compatrioților Sași! Se discreditează singur prin aceste calomnii aruncate așa numai tam-nisam în spinarea unui popor.

Vrea însă dovezi, și pace! Dar bine care foaie dela noi s'a amestecat sau a luat partea celor dela Ligă? Nu e destul de consecade ținuta poporului nostru? N'au dat destule dovezi cele peste 400 de mii de soldați Români, cari sângerează pe câmpul de onoare, luptând vitejește pentru înfrângerea dușmanului?

Ne miră mai ales faptul, că d-l deputat Neugeboren în articolul său se adresează cu îngrijorare cercurilor conducătoare ale țării, ca nu cumva să facă oarecari concesii (drepturi) Românilor, căci nu sunt vrednici. Cere dovezi! Nu cumva s'o fi înfricat d-l Neugeboren de vitejia Românilor pe câmpiile Galiciei și Poloniei? Poate asta să-l fi pus pe gânduri, ori dacă nu, atunci a scris după — comanda. În tot cazul nu e frumos și loial ce a făcut, iar noi Românii din Ardeal n'avem cuvinte să infierăm îndejuns aceste apucături pătimăse.

Apucăturile compatrioților Sași ne face să ne aducem aminte de o istorioară veche. Un stăpân avea doi servitori. Unul dintre ei, prin apucăturile lui perfide și lingușitoare, câștigase încrederea stăpânului. Nu trecea zi în care să nu-și pârască tovarășul de slugărit, că e necredincios, neascultător, leneș, hoț și câte alte toate. Stăpânul, fără să mai caute cum stau lucrurile, laudă pe sluga vicleană și o încarcă cu daruri și bunătăți. În vreme ce lingușitorul își ducea viața gudurându-se la poalele stăpânului, bârfind și denunțând neadevăruri, — tovarășul lui muncea din zi până în noapte, slujindu-și stăpânul cu credință, mângâindu-se cu aceea, că prin munca lui oșobitoare va ușura traiul celor de-acasă, adică al familiei. Și pe când — vorba bătrânească, — capra făcea posna, biata oaie ducea năcazul...

Ce zici domnule Neugeboren? Nu-i așa că-i actuală istorioara aceasta?... De aceea nu te mai tot bate în piept în numele la mâna de oameni a Sașilor din Ardeal. Ați dat cu totul la 15 mii soldați pe câmpul de luptă, pecând noi Românii avem peste 400 de mii, adică încă odată atâția, câți Sași sunt cu copii și femei cu tot.

Situația războiului european.

În cele opt zile din urmă nu s'au dat lupte mai însemnate pe nici un câmp de războiu. Cauza acestor încetineli nu este a se căuta doar la belgeranți, sub motiv că ei n'ar vrea să se răpună odată unul pe altul, ci piedeca de căpetenie a mersului încet este timpul nefavorabil — zăpadă, viscole, frig, ceață etc. — cari se anunța de pe toate câmpurile de războiu.

În Galicția vestică s'au dat mâi cu seamă lupte de artilerie, în ținutul Dunajefului și pe Nida în sus. În această parte Rușii, nu-și dau pace de loc, ceea ce dovedește, că ei ar vrea cu orice preț să cuprindă Cracovia.

De asemenea nu se stămpără trupele rusești, cari operează în Bucovina și în Carpați. De prezent beligeranții s'au concentrat în jurul dela Dorna Vatra, care e în graniță cu Bucovina și Ardeal. Aci armata noastră a făcut mari pregătiri, pentru a se împotrivi năvălirii rusești. Dar se susține din unele părți, ca Rușii o să-și schimbe planul de luptă: vor lăsa la o parte Dorna-Vatra și vor încerca trecerea Carpaților prin altă parte, despre ceea ce însă ține seamă și armata noastră. Fiind Bucovina aproape toată ocudată de Ruși, guvernul Bucovinei a trecut de curând la Bistrița, de aci a venit la Cluj, iar în zilele viitoare — după cum se spune — se va întoarce din nou la Bistrița.

Pe câmpul de operații cu Sârbii și Muntenegrinii n'au fost lupte în zilele din urmă. Armata noastră se concentrează în diferite părți, conform unui non plan de luptă. În curând însă ne putem aștepta la desfășurarea de lupte mai mari, spre care scop se fac toate pregătirile.

În Polonia rusească și în Prusia orientală încă nu s'au dat lupte mai însemnate. Timpul nefavorabil desigur ca îi silește pe beligeranți să-și facă în prim linie gropi și șanțuri, spre a se scuti și de frig nu numai de dușman.

Pe câmpul de luptă cu Francezii și Englezii, după hărțueli numeroase oar nu prea însemnate, o luptă maimare a avut loc la Soissons, care luptă a fost răstăgată de Germanii.

Pe frontul de luptă în Caucaz (între Turci și Ruși) să pare, că domnește o pauză în urma contraatacului rusesc dela Ardagan, unde Turcii ar fi fost înfrânți de Ruși. În zilele din urmă nu s'au mai dat comunicate oficiale turcești de pe acest front. Statul major turcesc nu dă însă însemnătate deosebită succesului rus din Caucaz.

Din celelalte țări balcanice nu sunt lucruri deosebite de remarcate. — Cât pentru marele cutremur din Italia, despre acesta scriem la alt loc al foii.

Ca un moment important în legătură cu războiul, este a se considera și împrejurarea, că ministrul de externe al monarhiei noastre, contele Berchtold, s'a mulțumit de postul său. Că ce motive l'a îndemnat a face această chiar acum, nu se prea știe. Oficios s'a declarat însă, că contele Berchtold voia de mai multă vreme să se mulțumească. În locul lui Măiestatea Sa a numit pe baronul Buriian, care până acum fusese ministru pe lângă casa domnitoare (adecă persoana de încredere a Măiestății Sale). Noul ministru — așa se susține — va urmări tot politica externă cea veche.

Știri și telegrame sosite Vineri și Sâmbătă în 15 și 16 Ianuarie n.

Luptele în Carpați, Galiția și Polonia.

Budapesta, 15 Ianuarie. Din marele cartier al nostru s'a dat cu ziua de 14 Ian. n. următorul comunicat oficial: În Galiția de vest, precum și în Polonia rusească a fost ieri liniște. Pe valea râului Nida toate atacurile dușmano din zilele din urmă s'au sfârșit, izbindu-se de zidul puternic al trupelor noastre. — În Carpații de est precum și în Bucovina sudică, s'au dat noui lupte între trupele de acoperire. — General Höfer.

Budapesta, 16 Ianuarie. Cu ziua de 15 Ianuarie se comunică din marele cartier al nostru următoarele: Pe linia de luptă din Polonia rusească s'au desfășurat ieri numai prin unele puncte lupte, care constau din atacuri de artilerie și mitraliere. Pe valea râului Dunajec au fost ieri violente lupte de artilerie. A operat bine mai cu vreme artileria noastră grea. Aceasta a aprins un mare magaziu de al dușmanului și a arde artileria grea rusească, care bătea mereu de o zi întregă și era răzbită într-o poziție foarte bună. — General Höfer.

Duminică și Luni.

Luptele în Carpați, Galiția și Polonia.

Budapesta, 17 Ianuarie. Din marele cartier general al nostru se comunică: În Polonia și Galiția, precum și în Carpați, situația e neschimbată. Pe valea râului Dunajec artileria noastră încă a avut cu себе în luptă, cu o parte din ea artileria dușmană de câmp și cea grea.

Budapesta, 18 Ianuarie. Situația de azi e neschimbată. În Polonia, pe valea Dunajecului și spre sud dela Tarnow s'au desfășurat lupte de artilerie, care începând cu o vechime schimburilor au fost ziua întregă.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Budapesta, 17 Ianuarie. Din cartierul general german se comunică cu ziua de 16 Ianuarie următoarele: Pe câmpul de operații dela vest, în partea regiunii Neuport (în Belgia), se dau noui lupte de artilerie. Am respins atacurile îndreptate în contra pozițiilor noastre din nordul Artoasului (nordul Franței), iar prin contraatac trupele noastre au ocupat trei tranșee dușmane și dat prizonieri pe Francezi, cari se aflau în ele. Am prefăcut în ruine mănăstirea mult cunoscută în zilele din urmă Labiselle spre nord-est dela Artoas, care aparține de Francezi. Spre nord-est dela Soissons a fost liniște. Numărul

tunurilor cuprinse de noi în luptele din 12—14 Ianuarie s'a ridicat la 35. În pădurile Argoni și în pădurea dela Conzenvogoi, precum și spre nord dela Verdun, s'au dat lupte mai mici cu rezultat favorabil pentru noi. Un atac îndreptat în contra localității Ailly, spre sud-vest dela St. Mihiel a fost zădărnicit de focul nostru încă în decursul desfășurării. În munții Voghezi n'a obvenit nimic de semnalat. Pe câmpul de operații dela est (cu Rușii) situația a rămas neschimbată. Vremea ploioasă și neguroasă face cu neputință ori ce activitate militară.

Budapesta, 18 Ianuarie. Marele cartier german cu ziua de 17 Ianuarie comunică următoarele: Pe câmpul de operații dela vest, în Flandria s'au dat din ambele părți noui lupte de artilerie. Lângă Blangy am aruncat în aer un mare stabiliment de fabrici, cu care ocaziune am făcut și câțiva prizonieri. De pe celelalte fronturi nu avem comunicat nimic mai însemnat afara de unele lupte de artilerie, cari au decurs cu o vechime varietate, apoi câțiva lupte de tranșee.

În pădurile argonice am progresat puțin. Furtunile de ploie combat — răzând — activitatea militară pe întreg frontul. Cam cu patru săptămâni înainte de aceasta am dat în vădug ordinul de zi francez referitor la ofensiva generală, pe care ordin comandantul suprem francez l-a fost publicat în Decembrie, cu puțin înainte de intrarea trupelor de acoperire franceze. Ofensiva încercată de Francezi pe câmpul de operații dela vest, ofensiva, care a început în urma acestui ordin n'a început deloc. Comandamentul german ea să execute ori ce dispoziție, pe care a crezut o de bună și încercările menținute ale Francezilor n'au avut nici un rezultat mai de dă Dumnezeu, în timp ce trupele noastre au avut un rezultat foarte mulțumitor înaintând spre Labassez, pe valea râului Aisne și în Argoni. Pierderile dușmanului în acest război au fost următoarele: în morți am calculat 26 de mii de soldați, în răniți — prizonieri 17,860. Scopul toate pericolele franceze laolaltă și procedând pe baza raportului obținut dintre pierderi în general și morți vom ajunge la numărul rotund de 250.000 de oameni, pe cari în peduț dușmanul. Pierderile noastre din același război nu ating nici a patra parte din această cifră.

Marti și Mercuri.

Luptele în Carpați, Galiția și Polonia.

Budapesta, 19 Ianuarie. Spre nord dela Vistula, nu s'a întâmplat nimic deosebit. — Prin concentrarea focului nostru asupra înălțimilor spre est dela Zklycin Rușii au fost siliți a părăsi unele poziții singuratiche din front. În mișcările aceste de retragere s'au amestecat și alte detașamente dușmane din front, astfel că

până la urmă Rușii au părăsit pozițiile din front pe o întindere de 9 kilometri, retrăgându-se în nerândulă pe înălțimile din apropiere și fiind urmăriți de focul artileriei și al mitraliezilor noastre. Din această prilej Rușii au lăsat multe arme și muniție în pozițiile lor părăsite. — În celelalte părți ale frontului din Galiția vestică au fost lupte de artilerie. — În Carpați s'au dat numai lupte mai mici de patrulare. General Höfer.

Budapesta, 20 Ianuarie. În Polonia și Galiția vestică decurg tupe de artilerie. — În Carpați nu s'a întâmplat nimic deosebit; din unele ținuturi se anunță însă că au căzut zăpezi mari. — În partea de sud a Bucovinei, la Iacobeni am respins luapoi un atac al Rușilor pe lângă perneri grele grele din partea dușmanului. — Pe câmpul de războiu dela sud (cu Sârbii și Muntenegrii) situația e neschimbată. General Höfer.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Comunicatul din 19 Ianuarie pentru ziua de 18 Ian. spune între altele: În munții Voghezi și în Alsacia de sus au fost mari viscoale cu zăpadă și ceață, cari împiedecă operațiunile. — În celelalte părți au fost lupte de puțină importanță. — În Prusia orientală situația e neschimbată. În Polonia de nord Rușii au încercat un atac peste Vukora la Radzanov, dar au fost respinși. — În Polonia spre vest dela Vistula nu s'a întâmplat nimic deosebit.

Budapesta, 20 Ianuarie. Marele cartier german comunică cu datul de 19 Ianuarie: Pe câmpul de luptă dela vest, afară de ciocniri neînsemnate, s'au dat numai lupte de artilerie pe întreg frontul. — Pe câmpul de luptă dela est (cu Rușii) vremea a fost foarte nefavorabilă. În Prusia orientală nu e nimic nou. La Radzamos, Biscun și Sierpo am respins pe Ruși cauzându-le mari pierderi; mai multe sute de ruși prizonieri au căzut în mâinile noastre. — Spre vest dela Vistula și spre est dela Pillen starea e în general neschimbată.

Groznic cutremur de pământ în Italia.

În Italia de mijloc, mai ales în ținuturile Abruzzilor și Apeninilor a izbucnit un groznic cutremur de pământ, care a îngropat sate și orașe mai mici întregi în adâncimile pământului și a înghițit mii de vieți omenești. În localitatea Campodozza spre pildă au fost ruinate toate casele dimpreună cu biserică, iar din Magliano del Merse au fost scoase până acum de sub dărâmaturi peste 1500 de trupuri zdrobite. Sfârșitul cutremurului a fost un foc ucigător, care a nimic tot ce-a rămas.

Ziarul italian „Tribuna“, care apare în Roma, spune că numărul jertfelor acestui cutremur ar fi mai multe zeci de mii de vieți. — În momentul izbucnirii cutremurului seismografele (aparatele) din Viena, Budapesta, Triest, Fiume și Pola au arătat îndată, că un cutremur grozav de mare s'gduie pământul, ba la Budapesta și Pola a sărit acul aparatului din loc, atât de mare a fost cutremurul.

După cum anunță unele telegrame, Italia nu va voi să primească nici un ajutor dela alte țări pe seama celor napastuiți de cutremur și va lua singură măsurile de ajutorare. Aceasta — de sigur — mai mult pentru aceea, că Italia sa nu fie silită a-și arăta recunoștința față de acea țară

prin ajutorul ei în actualul războiu. Italia vrea să-și păstreze mână liberă și astfel să poată merge acolo, unde interesele ei o chiamă...

Insemnătatea dezastrului n praznic, ce a lovit Italia de mijloc se resermează — cup ultimele știri — în cifrele următoare: la 50 de comune și orașe ruinate; mai mult ca 30 mii de morți și cam două treimi din populația, ce supraviețuește sunt răniți. Cutremurul s'a întâmplat în dimineața zilei de Mercuri 31 Decembrie v. 1914. Numărul zgoduiturilor însemnate până în 5 Ianuarie v. 1915 a fost de 145. Nu e cu puțință de a prevedea grelele urmări ale acestei catastrofe și nici nu se poate da cu socoteala toată întinderea dezastrului.

Mișcările pământului sunt de o putere apaimântătoare. Case întregi se prăbușesc introdusă și adesea din cauza crepăturilor, ce se deschid în pământ, sunt în parte îngșițte. Mii de răniți și fugari sosesc la Roma zilnic. Mai toți slujbașii din ținuturile bătute de cutremur au murit, ceea ce îngreunează funcționarea serviciilor publice, cu toate că minișterul de internu a trimis la fața locului sute de funcționari.

Avântul de milă este mare în țara întreagă. Regele a dăruit 300 mii de lire în folosul copiilor răniți sau răniți în urma cutremurului. În toate orașele Italiei s'au întocmit subscripțiuni și ajutoarele sosesc de protutindenți, Roldășii și voluntarii sanitari fac minuni, luptându-se cu toate greutatele din cauza zăpezii și a drumurilor rele prin munți (Apenini). Căle ferate nu sunt sigure, din care cauză de multe ori ajutoarele sosesc prea târziu.

Orașul Avezzano e distrus cu totul. În Antrano și Marsadalba nimeni n'a putut salvă n opta parte din populație. În multe părți casele nu mai sunt de locuit. Pagubele acestui cutremur, care se pare a fi mai mare ca cel din anii trecuți la Messina, se urează peste 100 milioane, după cât se poate cu socoteala de prezent. În Roma încă s'a simțit cutremurul: Aci oameni nu s'au prăpădit, dar unelo case tot au suferit stricăcuni. Într-o biserică sfântului Petru, unde s'au spart ferestrele dela o cupolă Când s'a simțit cutremurul în Roma, popa se afla tocmai în biblioteca Vaticanului. Numai decât o înghionchiat și a început a se rugă.

O scurtă privire asupra războiului european.

Luptele cu Rușii.

Războiul cu Rușii în poartă pe toată granița, dela Marea Baltică până la Noua Suliță în Bucovina, Germanie aliată cu monarhia noastră Austro Ungaria. Rusia are 167 de milioane de locuitori, Germania 67 și Austro Ungaria vreo 53 de milioane. Rusia a adunat cel puțin patru milioane și jumătate de soldați. În timpul din urmă a mai chemat opt ani din gloate.

Rușii au băgat în foc oastea, rânduri-rânduri, întocmai cum au făcut îi în lupta din 1903—1905 cu Japonezii. Intâiu a năvălit călărime rusească, urmată de două corpuri de armată, în Prusia răsăriteană spre Vilballen, Stallupönen și Insterburg. Pe la 15 August stil nou, Germanii au respins această năvală. Peste câteva zile s'au ivit două armate, fiecare din ele, de câte 200 sau 300 de mii. Una din ele se adunase la riul Niemen, dela Grodno până la Kovno; alta, la riul Naref, între Lomja și Pultusc. Germanii având atunci oști puține s'au retras parte spre Königsberg și parte spre Thorn, adică spre cele două cetăți tari ale Germaniei, în acea parte. Königsbergul e la Marea Baltică, la care mai este cetatea Danzig.

Impăratul Vilhelm a trimis împotriva Rușilor pe generalul fost în penzie Hindenburg, trecut de 70 de ani, dar verd și adânc cunosător nu numai al științei și meșteșugului războaielor, dar și al Prusiei răsărite, cum și al Polonei rusești. La 20 August stil nou Hindenburg sosește la Deutsch Eylau, adună oștile germane și pleacă asupra Rușilor, îndreptând oștile din toate părțile asupra armatei celei mai apropiate; deci asupra celei de pe Naref, care ajunsese în ținutul dela nprușe Lacurile mazuariene. La sfârșitul lui August, Germanii impresuraseră pe Ruși din toate părțile, lăsându-le drum deschis numai spre lacuri. Urmă bătălia zisă dela Tannenburg, care, după apusa statului major german, a făcut pe Ruși să piardă cel puțin 200 000 de oameni, din care 62 000 prinși, ceilalți morți și răniți, 20 000 s'ar fi înecat în lacuri și mlăștini. Ar mai fi luat Hindenburg și 500 de tunuri.

Hindenburg plecă apoi împotriva armatei de la Niemen, care înaintă spre Königsberg și eră și mai puternică de cât armata înfrântă la Tannenburg. Pierzând câteva zile, până să-i vie ajutoare, Hindenburg nu putu prinde această armată rusească întreagă, ci bătu numai aripa stângă a ei. Armata aceasta rusească, comandată de marele prinț Nicolae Nicolaevici și de generalul Rennenkampf, se retrase în gubernia Suvalki, unde Germanii o urmăriră.

În vremea aceasta armate numeroase rusești înaintau asupra Galiciei. Austro Ungaria a trimis împotriva lor cât a putut mai multa oaste, iar împotriva Sârbilor a lăsat numai atâta cât să-i țină locului. Sub generalii Dankl și Auffenberg, armata Austro Ungară pătrunde în Polonia rusească, înaintând spre Holm și Lublin. Altă armată apăna Galiciei. Cei doi generali au câștigat biruinți la Kraonic și Komarof, fiindcă Rușii nu apucaseră a se aduna și nu așteptaseră, că dușmanul să le intre în țară. Rușii iau ofensiva (atacul) pe un front de 600 kilometri dela Noua Suliță până la Czenstochova în Polonia rusească. Germanii, cari au-eră în Polonia apuseană numai puține rezerve sileziene sub generalul von Vojtech (Voitș), începură a trimite armate tot mai multe ca să fie piept potopului ruseș.

În vremea aceasta Rușii înceară în zadar să în Przemyslul (Przemielul), căci, fără tunuri mari ca ale Germanilor sau monarhiei noastre, o cetate nouă ca Przemyslul nu se poate lua cu una cu două.

La 12 Septembrie st. n. generalul Hindenburg sosește în Silezia germană aproape de Cracovia (Krakau). La 29 Septembrie st. n Germanii și Austro Ungarii iau ofensiva Rușii încep a se retrage pe amănouă țărmurile Vistulei. Rușii sunt nevoiți a părăsi trecătorile carpaților, Germanii și aliații lor ajung până la Varșovia și Ivangorod pe Vistula. Hindenburg află, însă de la cercetașii cari, din aeroplane, descoperiseră ce se petreceă dincolo de Vistula, că nenumărate oști rusești înaintază. Dă porunca de retragere, strică în urmă-i nu numai căle ferate și podurile, dar și șoselele, multe puține câte erau. Același lucru fac și armatele noastre. Rușii îi urmăresc, dar slab.

Pe la sfârșitul lui Noembrie st. n. armatele rusești iau ofensiva; una pătrunde în Prusia răsăriteană, dar Germanii o resping cu pierderi mari, căci Prusia răsăriteană a ajuns să fie o adevărată cetate. A două armată rusească năvăli pe țărmul drept (apusean) al Vistulei; dar generalul von Mackensen respinse și această armată, deasemenea pricinându-i pierderi grele. Armata de căpetenie a Rușilor porni asupra Germanilor pe amândouă țărmurile riului Pilița. Cea

dela Miază Noaptea de Pilița ajurse la 28 Noembrie st. n. la Loiz, tăbărând și întărindu-se în jurul acestui oraș până la depărtare de 40—50 de Km. Generalul Hindenburg reuși la 22 Noembrie să o împresoare. Dar aeroplanele dădură de știri că Rușilor le sosesc ajutoare dela Răsărit și Mezaza. Hindenburg rupse inelul la Răsărit și și trase aripelă repede în țară, scăpând de impresurarea cel amenință. În această retragere zdbi o armată rusească, luându-i 2.000 de prizonieri și 25 de tunuri.

Apoi Hindenburg luă Lodzul și împreună cu Austro Ungarii, și pe Ruși să se retragă spre Varșovia și Ivangorod la Vistula; căci Germanii i-au înfrânt pe Bzura și la Lovioi; iar Austro Ungarii au luat cu asalt Petrikof și Przedborz (se citește Pjedboj), unde a luptat cu mare vitejie regimentul 31 de infanterie din Sibiu respingându-i și peste Carpați spre Vistula și San. Germanii încredințază că au biruit pe Ruși, nimicindu-le partea cea mai bună din armată și că deacuma războiul va merge în folosul lor. Viitorul va deslega însă ce încă nu-i de legat. (Pentru o mai bună înțelegere a mersului acestor lupte, vezi mapa din «Calendarul Poporului» pe 1915).

Știri diferite.

— Din Sofia (capitala Bulgariei) se anunță, că consiliul de miniștri a hotărât să ridice interdicția (oprirea) exportului (vânzării afară din Bulgaria) pentru fasole, brânză, cartofi și grăsimi.

— Viena, capitala Austriei a făcut pașii de lipsă pentru a se aproviziona din străinătate cu grâu și făină. Foia oficială a Vienei scrie amănunțit despre pașii făcuți în privința aceasta.

— Foile din Stockholm publică știrea, că în Rusia e mare lipsă de ofițeri. Pentru aceasta s'a mai înființat școli militare la Moscova, Kiew, Odesa și Tiflis, având fiecare școală să dea câte 400 ofițeri pe an.

— O femeie cu numele Emilia Nika a adresat o rugare ministrului de războiu în numele a 100 femei din Zenta, cerând să fie înrolate în batalioanele de etape.

— Ziarul francez „Le Temps” din Paris a scris un articol, în care vorbiă despre călătoria contelui Tisa la cartierul german, care călătorie ar fi avut de scop asigurarea influenței Ungariei la viitorul congres de pace, precum și anumite foloase pentru Ungaria. Tot astfel numitul ziar a zis și despre plănuita călătorie a contelui ungar Károly la Petersburg pentru asigurarea Ungariei. Foia guvernamentală din Budapesta „Pester Lloyd” declară, că toate cele zise de ziarul francez sunt neadevărate, iar națiunea maghiară apără cauza pentru care luptă armatele monarhiei noastre și ale Germaniei.

— „Die Zeit” din Viena anunță: Fiii șefului statului major german, căpitanul Falkenhayn, sburând cu un aeroplan „Taube” împrejurul Amiens-ului, s'a luat la luptă cu un aeroplan francez tip „Bleriot”. Aviatorul francez a luat la ochi pe aviatorii aeroplanului german, nimerind cu un glonț drept în inimă pe căpitanul Falkenhayn, iar pe celălalt sburător răbindu-l ușor.

— După cum vorbesc foile franceze, președintele Poincaré al Franței a ținut la Nieuport (oraș belgian) o vorbire, în care a zis, între altele, și următoarele: „Aveți încă răbdare câteva luni. Păstrați-vă încă puterile voastre trupesti și sufletești, deoarece acum se va decide soarta veacurilor ce va să vie”.

— Consulatul sârbesc din Geneva (Italia) caută medici pentru armata sârbească. Absolvenții facultăților (școlilor) de medicină sunt invitați se plece îndată în Serbia.

— În comitatele Timiș, Caraș-severin și în orașele Timișoara și Vârșeț s'a declarat statur (stare de asediu), unde armata are dreptul să judece, chiar și la moarte pe făcătorii de rele.

— Foaia oficială din Budapesta anunță, că moratorul a fost prelungit încă cu 2 luni, (până la 31 Martie), pe lângă mici modificări (schimbări) neînsemnate.

— Ministrul bulgar Ghenadief a plecat la Roma, fiind trimis cu o însărcinare diplomatică pe lângă guvernul italian.

— Ziarul „Humanité“ din Paris scrie, că un instigator (ațățător) socialist din Odesa a fost osândit la exilare pe viață în Siberia, din cauză că o ediție a ziarului său n'a supus-o cenzurii.

— Pentru trupele viteazului general german Hindenburg locuitorii diferitelor orașe din Germania au deschis liste pentru subscripție publică. S'a adunat până acuma două milioane de mărci.

— Ziarele italiene scriu despre apropiata bombardare a Varșoviei din partea trupelor germane. Prevăzând soarta orașului, marele duce rus Nicolae ar fi dat ordin să golească orașul.

— Pentru schimbul de prizonieri, cari nu mai sunt în stare să poarte arma, Elveția a pus la dispoziția Germanilor, Francezilor și Englezilor serviciile „Crucei Roșii“ elvețiene.

— Foaia ungurească din Budapesta „Az Est“, făcând socoteala morților și răniților după cele 100 de liste oficiale ale Monarhiei, spune, că pierderile armatei noastre sunt în număr de 240,140 soldați.

Știri din România.

— Sârbarea zilei de 1 Ianuarie (Anul nou) s'a oficiat cu deosebită solemnitate în București. După serviciul dumnezeesc dela Mitropolie, familia regală a trecut în palatul mitropolitan, unde Mitropolitul Primat a felicitat în numele clerului (preoțimii) pe Majestățile Lor. A vorbit apoi prim-ministrul Brătianu, iar la aceste a răspuns Regele Ferdinaud cu cuvinte călduroase. Din toate vorbirile s'a putut înțelege că nădejdea veacurilor zace în nouzeciutul an, ce are va decide mărirea României.

— În întreaga România s'a început aplicarea (folosirea) mărcilor postale cu un adaos de 5 bani, cari se vor vărsa la fondul „Familiei luptătorilor“ pentru ajutorarea familiilor celor mobilizați.

De vreme câteva zile în mai multe părți ale țării cade zăpada într'una, fiind însoțită de viscole.

— Vineri în 2 Ianuarie v. a încetat din viață, în București, cunoscutul mare industriș și filantrop (milostiv) D. Bragadiru, în vârstă de 73 ani. Raposatul Bragadiru, care era proprietarul unei mari fabrici de bere, a fost unul dintre cei mai cunoscuți și iubiți dintre fruntașii vieții industriale din România.

— Prețul oficial al cerealelor la Brăila a fost Luni în 5 18 Ianuarie 1915 următorul: Grâu 73 chilogramme la hectolitru, Lei 22.50; orz 58 chilogramme la hectolitru Lei 14.—; secară 67 chilogramme la hectolitru, Lei 24.—; mazare obicinuita Lei 31.—.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 13 Ianuarie n.

Cătră cetitori.

Pe ceie n'au trimis încă abonamentul, li rugăm a-l trimite cât mai în grabă, fiindcă în săptămâna viitoare vom opri foaia acelor, cari n'au plătit. De odată cu abonamentul, pot trimite banii și pentru câteva călindare. Prețul e 40 bani pro exemplar, iar 5 bai deosebit pentru postă. Vezi și cele scrise la pagina 7.

Din acest prilej ne împlinim o plăcută datorie a aduce o sinceră mulțămintă tuturor acelor iubiți abonați vechi, cari, pe lângă ei, ne-au mai trimis și alți abonați noi. E o dovadă aceasta, despre dragostea ce ne stăpânește pe toți deopotrivă, căutând a ne apropia mereu unii de alții. Pe de altă parte e un semn acesta, că scrisul nostru pătrunde în cercuri tot mai largi și că suntem tot mai bine înțeleși. De aceea bunăvoință vă rugăm pe toți și în viitor. A câștigă fiecare abonat vechiu încă cel puțin unul nou, nu e mare greutate. Noi, la rândul nostru, încă ne vom strădui să facem foaia tot mai plăcută și mai interesantă, deși avem să luptăm cu o seamă de greutăți.

Numeri de probă din foaie trimitem la dorință, cu plăcere oricui. E destul a ni se cere pe o carte postală. Abonarea se poate face cu începutul la fiecare lună. Prețul e un bagatel de 4 cor. 40 bani pe an și 2 cor. 20 bani pe o jumătate de an.

La numărul de Anul nou am adăugat „Calendarul de părete“, pe care toți abonații „Foi Poporului“ îl primesc în cinste, ca în toți anii. Abonații cei noi, cari vor intra de acum înainte, încă primesc un calendar de părete în cinste.

Toți abonații sunt rugați. — când trimite bani, cer schimbarea adresei, scrie ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări. — să scrie negreșit numărul de pe fașia, sub care primește foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altele de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum o benează foaia întâi.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceie ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le putem împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restante, ne-ar incurcă și îngreună administrația din cale afară de mult. Doar pentru astfel de restante ar trebui purtat cărți deosebite, și să se trimită la vreme atâtea scrisori și provocări — știm din pășanii, — cari sepe de multeori întrec suma de 2 cor. 20 bani.

Spre orientare. În decursul sărăștorilor s'au unat o seamă de comande pentru călindare s'au abonamente nouă. Acestea n'au putut fi totdeauna momentan rinduite, ei în decurs de câteva zile. De aceea rugăm puțină indulgență din partea simașlor noștri abonați. Pe rind se trimit totul conform dorinței. Avem însă și noi în aceste zile o greutate nu chiar ușor de învins, fiindcă tocmai atunci, când sunt cele mai multe sărbători, ne vin deodată cu grosul atât abonamentele, cât și comanda pentru călindare etc. De aceea, cum am zis, rugăm puțină îngăduială

că pe rind se face totul, iar oarecine mică greșelă ne rugăm să ni se facă cunoscută, spre a o îndrepta.

Cum știe Românul să-și facă datoria. Corespondentul de pe câmpul de războiu al ziarului vienez „Neue Freie Presse“ povestește cum colonelul (obârștul) român Boieriu a ieșit învingător contra Rușilor, cu toate că regimentul său a suferit pierderi de 60 la sută (adecă tot din 100 ficioiri căzuse 60). Viteazul colonel a fost decorat, primind o înaltă distincțiune, iar mai marii lui (generalii) l-a invitat să facă cerere spre a căpăta ordinul militar: „Crucea de cavalier al ordinului „Maria Terezia“, care este cea mai înaltă distincțiune militară. La această invitațiune bravul colonel român a scris cu creionul, pe un bilețel, următoarele rânduri: „Mi-am făcut numai datoria. Dar chiar dacă aș fi făcut mai mult decât atât, tot n'aș fi meritat o distincțiune (decorație) deosebită. Căci e ceva de sine înțeles, ca soldatul să puie toate puterile sale, să le încordeze până la extrem (cât poate de mult) în serviciul Patriei. Dacă mi-s'ar da ordinul „Maria Terezia“ m'ar bucura numai, fiindcă s'ar consacra (s'ar faceă vestit) eroizmul regimentului meu“. Astfel știe Românul să-și facă datoria, în tăcere și fără să-i placă mult vorbele, ci mai mult faptele.

Săraca — Dobra. Ministrul de interne s'a învoit ca comuna Dobra Hunedoarei să se împreune cu Gura Dobrei într'o singură comună, deoarece sunt lipite laolaltă. Domnul ministru a spus însă, că în mod provizoriu (deocamdată) aceste comune unite vor purta numele de Dobra. Provizor! Da, deoarece încă nu s'a găsit numele maghiarizat, care va fi pentru totdeauna!

Distrucție. Ni se scrie: Măiestrea Sa a decernat pe dl căpitan Grigore Bolda dela regimentul de infanterie 50 (Alba Iulia) cu „Signum laudis“, pe lângă exprimarea re-unoștinței preînaltă, pentru vitejia și bravura cu care a condus pe câmpul de luptă din Rusia, ca comandant de batalion, pe bravii noștri moși din învingere în învingere.

Soldați români din Bucovina executați de Ruși. Ziarul „Az Est“ primește din Bistrița următoarele: Din izvor vrednic de încredere aflăm despre o hotărâre nemotivată și barbară, ce a luat-o comandantul trupelor rusești din Bucovina, ce nu poate rămâne fără grave urmări. Tinerimea română din Bucovina, care mai toată aparține serviciului obligator, a înființat o legiune română după modelul legiunei polone și care aparține armatei regulată, fiind împărțită cadrelor militare corespunzătoare. Această legiune a fost provăzută cu cele de lipsă și cu arme de către comandantul armatei, iar alimentarea o îngrijește comanda de etape regulată. Legiunea a primit în semn de recunoștință pentru simțământul patriotic și de jertfă, numirea de: „Legiunea română“, iar limba de comandă e cea românească. Unii dintre acești legionari au ajuns ca prizonieri ai Rușilor, iar comandantul trupelor dușmane, i-a lăsat să-și execute cu acea motivare de rea credință, ca voluntarii legiunei române sunt trupe neregulate. Această cruzime revoltătoare, care constituie o călcare a dreptului internațional, a rămas ascunsă cercurilor românești, în care a produs o adâncă mâhnire și totodată o îndârjire nespășă.

Prânz în onoarea unei misiuni române la Paris. În onoarea misiunii (deputațiunii) române plecată la Paris, a dat un prânz comitetul franco-român, la care au luat parte scriitori și cugetători francezi de seamă, diplomați, ministrul României din Paris, membrii legației, miniștri Bulgariei, Greciei, Serbiei și Muntenegrului. După masă principele Brâncoveanu urează ca simpatiile franco-române să conducă la o conlucrare (cooperare) apropiată pentru apropierea frumoasei și nobilei cauze, de care atârână respectul și dreptul națiunilor, independența (neatârănarea), și libertatea popoarelor, precum și viitorul omenirii. Vorbește apoi profesorul Dr. Cantacuzino în numele universității române; mulțumește organizatorilor, cari au adunat la un loc pe reprezentanții popoarelor din Orient, al căror destin (scop) adevărat este de a-și uni silințele spre a realiza (înfăptui) unirea naționalităților balcanice. Președintele comitetului, Deschanel, ridică paharul pentru amicitia franco-română și rea-

lizarea destinelor naționale, pentru mărirea și prosperitatea glorioasă a României. (După „Românul“ Nr. 3—915 din Arad).

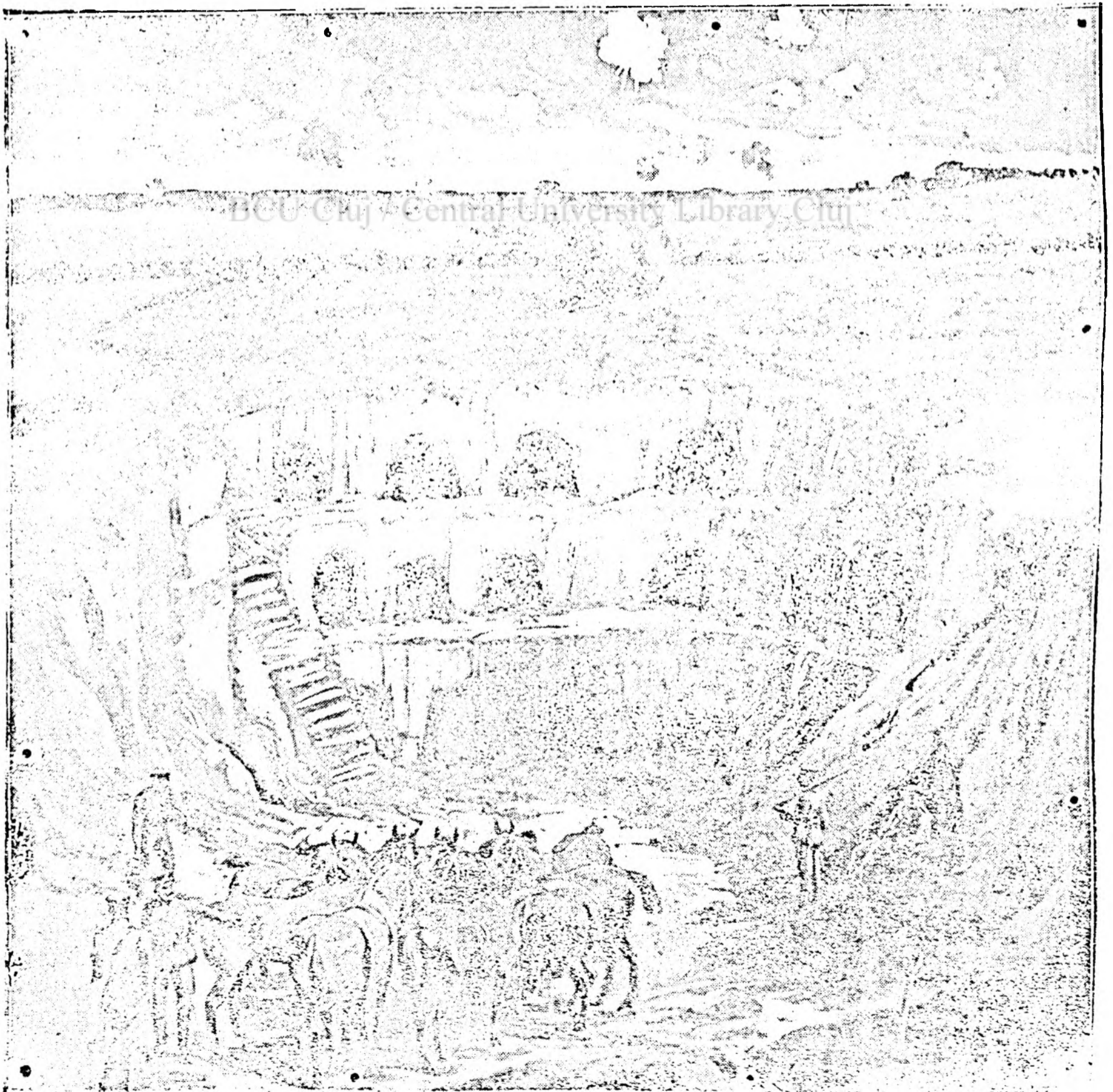
Un învățat ungar despre drepturile naționalităților. Profesorul universitar ungar dela universitatea din Budapesta, Iászi Oscar, scrie în foaia „Világ“ un articol, în care se ocupă cu războiul lumii care bântuie azi și mai ales cu urmările ce acest războiu le aduce în viața social-economică a diferitelor popoare. Vorbind despre naționalitățile din Ungaria, laudă îndecsebi ținuta vitejască a Românilor față de dușmanul comun, iar, în general, pentru naționalitățile țării se exprimă cu următoarele cuvinte: „Societatea maghiară trebuie să dea atențiune cuvenită și să-și întipărească bine în minte faptul, că pe lângă vitejia fără pereche și simțul de jertfă al propriului neam, mai sunt și dovezile de credință și solidaritate (alipire), pe cari le-au dat cu fapta naționalitățile noastre în aceste zile vijelioase. Democrația maghiară (cei cu vederi mai largi pentru popor) nu

va uita niciodată împlinirea acestei mari datorințe și când, — după războiu, — ea va cere drepturi politice și sociale demne pe seama adevăraților susținători ai statului, această democrație va ști, că stâlpii pe cari e zidită noia bază a țării nu se sprijinesc numai pe umerii poporului ungar, ci și pe umerii celorlalte naționalități, cari luând parte cu nalt zel la sângerarea comună, și-a binemeritat atât apărarea cât și sprijinirea limbii și culturii neamului lor.

Omerăși cu gaz aerian. Printre refugiații din Bucovina, când cu năvălirea Rușilor, erau și doi bătrâni, — bărbatul și femeia, — cari s'au refugiat în București. Ei au închiriat o odăe mobilată într'o stradă mărginașe și trăiau foarte retrași. Intr'o seară proprietăreasa caselor văzând că cei doi pîrbeji nu s'au mai arătat de vr'o câteva zile, s'a dus la odaia lor și a bătut în ușe. Ușa fiind încuiată pe dinlăuntru și neprimind nici un răspuns, s'a dus și a înștiințat poliția. Venind polițaiul a spart

Cum s'au întocmit Germanii sub pământ.

— Vezi descrierea ch. p. lui la pagina 6. —

usa, dar când să intre înăuntru l-a izbit un puternic miros de gaz, încât a trebuit să se retragă. După puțin timp, când să intre în odaie vede că amândoi bătrânii erau lungiți în pat, fără să dea semne de viață. Bătrânul era mort de-abinelea, iar tovarăsa lui era în agonie (în pragul morții). S'a aflat că acești bătrâni sunt jertfa neștiinții lor. Seara, când s'au culcat, n'au știut nici bine robinetul (șurupul) dela lampa de gaz aerian (astfel de lămpi numai prin orașe mari se află); a stâns odată lampa și apoi trebuie că au mai sucit de robinet și astfel a rămas conductul de gaz deschis. Peste noapte ieșind gazul acela aerian, care e otrăvicios și înecăcios, i-a găsit pe bătrâni dormind și spre a nu-i deșteptă din visurile unei vieți chinute și plină de mizerii, i-a făcut să doarmă pentru totdeauna...

† Ștefan Kedves, conducătorul direcțiunii financiare din Sibiu, a răposat Vineri la 15 Ianuarie n. 1915, în etate de 59 ani. Rămășițele pământești au fost transportate Luni la Sighișoara.

† Dr. Enea Drăin, avocat în Mureș-Oșorhei și o persoană fruntașă în acele părți, a răposat Sâmbătă la 16 Ianuarie n. 1915, în etate de 59 ani. Rămășițele pământești nu fost așezate spre vecinicia cămină Duminecă în 17 Ian. în cimitirul gașor din Abrudneț.

Sburătorii români. Din București s'a vestit, că ministrul-prezident Ionel Brătianu a vizitat într-o zi din săptămâna trecută câmpul militar de aviație (de sburătorii) din Cotroceni. Prim-ministra a urmat trei ore diferitele figuri și întreprinderi făcute în abor de îndrăzneții aviatori români. La aceste sboruri au luat parte și aviatorii dela „Liga națională” dela Băneasa (o altă latură a Bucureștiului), cari au venit în abor la Cotroceni. Au sburat, peste tot, mai mult de 30 aeroplane. Primui-ministru, încântat de știința și curajul sburătorilor români, a stat cu fiecare de vorbă, felicitându-i calduros.

Opt prizonieri austro-ungari fugiți dintr-o închisoare sârbescă. Dăm după alte foi știri, că opt soldați de ai noștri, căzuți în prisoare și Sârbi au fugit din închisoare până la Vîlin, pe pământ bulgăresc. Consulatul austro-ungar din Vidin le-a făcut bărtii de drum și astfel au putut trece prin România până la Brașov.

Cercate pentru fabricarea pâinii în Germania. Guvernul prusian a înființat cu ajutorul orașelor mari și a marelui industriei, o societate de cercetare în timpul războiului. Această societate, care va fi înzestrată cu dreptul de înmagazinare va avea sarcina să strângă mari cantități de cereale pentru fabricarea pâinii, să le înmagazineze și să îngrijească de asigurarea lipșurilor în ultimele luni ale nului agricol. Societatea este de ajutor public; dividendele sunt împărțite la cel mult 5 la sută din capitalul vărsat partea cecalată a câștigului se va vărsa statului pentru scopuri de război și pentru îngrijirea acelor rămași fără sprijin de pe urma războiului.

Cu câte doi fileri. Nu de multă vreme s'a introdus în birturile și restaurantele din Sibiu unele bilete (păduți), pe cari chelnerul face socoteala fiecărui client (mușteriu). Fiecare foaie din acele bilete costă 2 fileri și mușteriu care a consumat ceva trebuie să plătească doi fileri totdeauna mai mult. Doi fileri la unul, doi la altul, banii se strâng, iar cel care îi dă deasemenea nu se cunoaște, căci un crucer ori încoace ori colo, tot mare pricopsală nu-i. Se vor întreba însă mulți, că pentru ce se strâng

creșterii aștia? Se strâng — nu numai în Sibiu, ci și în alte orașe, — pentru societatea „Crucea roșie”, care îi întrebuințează mai ales pentru a ajuta orfanii rămași pe urma războiului, precum și pentru diferite reuniuni de femei, cari urmăresc același nobil scop. În Sibiu s'a strâns cu asemenea bilete de câte doi fileri, până la sfârșitul anului 1914 suma de 1,688 coroane și 54 de fileri. Frumoși bani! Și când te gândești că sunt strânși în scurt timp și numai cu creșterea...

Socoteli asupra războiului. Guvernul Angliei a făcut de curând declarațiunea, că până acum cheltuielile de război s'au urcat la un milion de lire sterline (aproape 25 milioane coroane) pe zi. Au fost deci cheltuite 150 milioane lire. — În Franța au fost cheltuite până la 19 Decembrie 6441 milioane de franci — Rusia a cheltuit în trei și jumătate luni 3885 milioane de mărci (o marcă are 1 cor. 20 bani) de tot vremea 46 milioane pe zi. — Dacă Germania și Austro-Ungaria cheltuiesc în aceleași proporțiuni vremea 105 milioane pe zi, cheltuielile tuturor beligeranților s'au urcă la vremea 280 milioane franci pe zi. — Statele neutrale fac însă și ele cheltuieli enorme, de oarece încă se tot pregătesc de război.

Știri locale. Din partea poliției ordenești se atrage lin noua stenția pentru ținerea strictă a dispozițiilor: 1. cu privire la pregătirea și vânzarea pâinei și a făinei; 2. că jimblo, chiflo vechi etc. nu e permis să se schimbe sau să se ia înapoi; 3. că alimente (articli de mâncare), pentru cari nu sunt făcute prețuri de vânzare, nu e permis să vinde cu prețuri mai ridicate ca de obicei. — Acestea se aduc la cunoștință cu observarea, că pe viitor ceice vor depăși dispozițiile susamintite, vor fi pedepsiți cu strictețe. Tot din partea poliției ordenești se face cunoscut, că în timpul din urmă s'au ivit plângeri, că pe piața din loc se vinde făină roșie amestecată cu nisip. Dacă în viitor s'ar repeta astfel de plângeri, atunci se va ordona controlarea tuturor depozitelor, iar vânzătorii și producătorii de făină falșă se vor pedepsi pe baza articolului de lege 46 din 1895 cu închisoare până la 2 luni temniță și amendă până la 600 coroane, precum și purtarea tuturor posesorilor dimprună cu confiscarea mărfurilor.

Cum s'au întocmit Germanii sub pământ.

— Vezi chipul la pagina 5. —

Purtarea războiului pe timp de iarnă, a trebuit să îndemne pe beligeranții de pe diferitele câmpuri de luptă, ca să se scutească în chip și formă de zăpadă, frig și viscele.

Până acum știam de gropi și șanțuri, pe cari și-le făceau feciorii numai pentru a se scuti de gloanțele dușmanului. În iarna aceasta s'a vorbit însă mult și de alte mari săpături sub pământ, unde soldații s'au așezat ca în niște adevărate cazarme. Chipul nostru de azi ne arată o astfel de „cetate” germană. Aci vedem, la mijloc, cum fiecare soldat își are locul său, iar mai la o parte stau adunați caii, de cari poartă grije niște feciori. În partea de jos, la dreapta, s'a vede soldatul de pază, cu pușca pe umăr, care stă „vardă” la locul pe unde intră și iese feciorii din „cetate”.

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Scrisoare.

Mă înclin cu sănătate
Prin această mică carte,
Și vei ști bădăciul meu
Că te pomenim mereu,
Eu te pomenesc plângând
Și copiii suspinând.
Mai departe află dragă
Că otava e întregă,
Iară fânul l-am vândut,
Cu toate că m'o durut,
Dar necazul m'o 'ndemnat,
Și n'am vrut s'algă prin sat.
Cucuruzul de pe șeș
Știi că n'o fost așa des,
Iar în rod a fost cam mic
De n'am ales mai nimic.
Ieri mi-o venit o hârtie
Să mă duc la primărie;
Nu știam de ce mă chiamă,
Dar credeam de bună seamă
Că m'ajută stăpânirea
Și mă întreacam cu firea.
Însă bucuria mea
S'o schimbat în jale grea:
Când mi-o spus la primărie,
Că pe Mitru nost' îl scrie
Să plece iute 'n oraș
La cătane căruțaș.
Dacă-mi pleacă și feciorul,
Mi s'o dus și ajutorul,
Căci mi-e greu, și n'am pe nime,
Iar micuții după mine
Cer mâncare și cer haine
Și e greu în lume, Doamne,
Fără lucru, fără spor,
Fără pic de ajutor....
...De 'ncheiere, dragul meu,
Rog pe bunul Dumnezeu
Să te-aducă 'n pace-acasă
La copii și la nevastă.

E. Măgură.

Doine voinicești.

I.

Rus, Rus, Rus,
Labă de urs,
Multe rele-ai mai adus,
Și tot nu îți e de-ajuns;
Ajungă-te și te bată
Jalea și durerea toată,
Plânsul miilor de prunci
Și te-aș vedeă pus în furci,
Bată-te și supărarea
Celor ce frământă calea
Cu povara grea în spate
Și cu jalea de departe.

Și eu mult te-am blestemat
Când copiii mi-am lăsat
Și-am pornit cu noaptea 'n cap,
I-am lăsat pe toți plângând
Și-am plecat pe drum oftând.

Victor Roșu, Gefreiter-rezervist
din Tîbru.

II.

Pe sub foaie arinească
Venii carte 'mpărătească
La birău să o cetească;
O ceti cât o ceti
Și pe masă o trânti. —
Când ieră la miez de noapte,
Duceau feciorii pe moarte,
Nici nu fuse ziua bine
Când mă duse și pe mine.
Când de-acasă am plecat
Ziua bună mi-am luat
Dela foaia cea de fag
Dela tatal meu cel drag,
Dela firul cel de iarba.

Dela maica mea cea dragă,
 Dela grădina cu brazi,
 Dela iubiții mei frați,
 Dela grădina cu flori,
 Dela scumpele surori,
 Dela fir de busuioc,
 Și-am plecat cu toți în foc. —
 Plânge-mă maică cu dor
 Că ți-am fost de ajutor,
 Ți-am scos plugul din ogor
 D-am arat un rotogol,
 Sămănai tot busuioc
 Și-a ieșit jale și foc,
 Și un fir de măiereană
 Și-am plecat la Neamț cătană.
 În loc de pieptar tivit
 Mi-o dat căpeneag bumbit,
 Și 'n loc de straiță cu pită
 Pușcă mândră oțelită,
 Iar pentru șerpar cu bumbi
 „Pătrântașu“ plin cu plumbi.
Zaharie Iridon, din Apoldul-mare.

Jalea celor rămași.

Frunzuliță ca iarba,
 Rău s'a stricat Cacova,
 Vai Doamne cum s'o stricat,
 Ficiorii s'o 'mprăștiat
 Și-o lăsat jalea în sat. —
 Cari au fost mai puținței
 Le adunat și pe ei,
 Și-o plecat cale departe
 Cu povară grea în spate,
 Pe drum greu, cu jale grea
 Departe 'n Galiția
 Să scoată Rusu din ea.

Frunză verde de pe baltă,
 Adă Doamne pace-odată
 Să mi-se mai stânga dorul,
 Și să-mi văd și frățiorul,
 Care de mult o plecat
 Și în jale ne-o lasat.

Aiua Porumbacian, din Cacova.

Srpe orientare.

Călinarul Poporului pe 1915

a apărut

și s'a început expediarea lui tuturor acelor, cari l-au comandat. Partea cea mai mare s'au trimis deja, iar câțiva puțini îl primesc până cel mai târziu în ajunul Bobotezii.

Călinarul cuprinde mult peste 100 de diferite chipuri

intre cari: dela asasinarea moștenitorului nostru de tron, dela moartea Regelui Carol, fotografiile la diferiți bărbați fruntași ai României, fotografiile tuturor generalilor și conducătorilor mai de seamă ai armatelor austro-ungară și germană, vederi de pe câmpul de luptă, etc. etc.

apoi

**mapa Europei, Aziei, Africei, lumea toată,
 mape de pe toate câmpurile de războiu din
 Galiția, Polonia, Belgia, Franța și Serbia.**

De aceea ne adresăm către toți cetătorii noștri, atrăgându-le atenția, ca să nu-și cumpere călinarul până când nu vor vedea „Călinarul Poporului“, care va cuprinde toate amănuntele despre războiul din anul acesta, dimpreună cu cele mai interesante chipuri războinice etc. etc.

Cine a văzut și a cumpărat călinarul nostru în anul trecut, s'a putut din destul convinge despre cuprinsul lui bogat. Astfel că orice vorbă o de prisos. Mai amintim numai atât, încă anul acesta călinarul nostru încă va surprinde pe oricine prin bogăția lui în comparație cu prețul aproape de nimic: 40 bani pro exemplar și 5 bani portă. Fă-ți deci în așteptare până ce eodiv „Călinarul Poporului“ pe 1915. Tot așa spuneți și la alți cunoșcuți!

Celce comandă 10, 20, 50 sau mai multe bucăți, precum și toți revânzătorii, primesc rabatul cuvenit, ca și în anul trecut.

Din cauza stărilor războinice din anul acest, nu putem da calendarul decât pe lângă trimiterea înainte a banilor sau să se plătească pachetul la scoaterea dela poștă.

Cine vrea să vândă calendare să ceară condițiile pentru revânzătorii!

Birou de informații în Budapesta!

Dau informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dau și for auți referitor la țară și trimite la ministerii ori Curie. Urges rezolvarea cauzelor, rog rezolvare favorabilă. În cauze de congrua, cauze învăț-torești, de licenți ori de cauze de mârșie etc. dau destulă grabnică și sigure. Celor cari vin în persoană la Budapesta se stau la dispoziție ca conducător și talmaci.

**Căștig informații despre soarta
 tea celor de pe câmpul de luptă.**

Mijloces tot felul de vânzări și cumpărări, precum și de motoare, mori, și alte mașini. Recomand spre cumpărare o invenție nouă: moară cu 2 petri și site, — ce se poate mână cu un calor cu mâna și face la zi 100 kg. făină fină. Prețul 320 Cor. Trimis gratuit cataloage.

L. Olariu
 Budapest II, Pálffy u. 1. I. 6.

Nr. 1135/915 not.

20 9.

Publicațiune.

Comuna Persány (comitatul Fogaras) esarândenză casa de sub Nr. 90 împreună cu locuința de cărcimă și constatăcare din 2 locale mari, — pentru cărcimă și toită, — 3 odăi de locuit, 1 salon, 2 pivnițe, pod și superedificatelo din curte dimpreună cu grădina, pe durată de 3 ani, începând din 2 Februarie 1915 până în 21 Decembrie 1917.

Esarândarea si va esaptui prin licitațiune publică, care se va ține în cancelaria comunală în 2 Februarie st. n. 1915, la 11 ore a m.

Prețul strigării e 1200 Cor., iar vadiul 10%. Oferte închise încă se primesc, dacă sunt făcute în ordine.

Condițiunile de esarândare să pot vedea în orele oficiosse ori și când la cancelaria comunală.

Persány, în 8 Ianuarie 1915.

Primăria comunală

Pastă de dinți

Opă de gură

Vinurile de calitate!

Din cauza unei mari rezerve de vinuri, se vând prelungă prețuri moderate vinuri garantat naturale din anii 1908, 1910 și 1911 în diferite calități la

Heinrich Rieger

Prăvălie mare de vinuri
 SIBIU, strada Gușterii Nr. 7

*** Vanzare în mic și mare ***

Berea de Steinbruch alui Dreher

e cea mai bună și cea mai nutritoare beaură
 Se capătă peste tot locul. Atenție la vignetă!

Depozit principal la

M. Samuel Rubinstein

SIBIU.

Se caută

un cărbunari, care să poată...

Un vier

In vârstă de 6 luni, viu bun cu...

Cel mai vechiu și mai mare Institut...

ALBINA

Institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Rozovita, Eliașteoaia...

Agenturi: Orșova, Sărmăreț, Sărmășel...

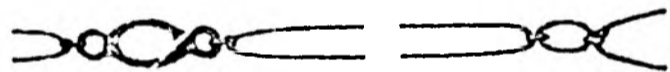
Table with financial data: Capital societății, Fonduri de rezervă și pensuni, etc.

Primește depunerile spre fructificare cu 5-5 1/2%

după termenul de abțiere, plătit lunar din ziua de...

acțiuni asemănări de bani la America și...

Direcțiunea.

Fire cu ochiuri de oțel Nr. 29 c.

Ițe (garnituri de războiu)

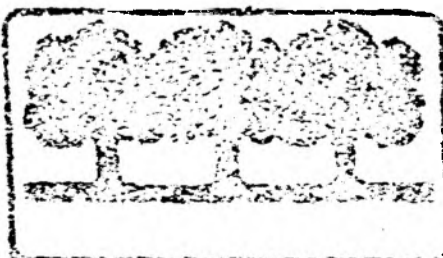
cu ochiuri în lungimea obișnuită de 15 mm...

Spete de țesut cu dinți de alamă sau de oțel...

CAROL F. JIRELI Sibiu și Alba-Iulia.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trel-Stejar în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Lemne de foc și de lucru

stejar tânăr bine uscat.

De vânzare 600 stânjini în stația Vurpăr...

12 coroane stânjini în pădure (leu), culca este dreaptă...

Cu 85 coroane vagonul de 10.000 Kgr. încărcat și prelat din stația Vurpăr...

Cu 105 coroane vagonul de 10.000 Kgr. încărcat și prelat în stația Sibiu...

Asemenea am lemne de lucru, 10.000 butuci, 6000 grămezi...

Pădurea de artă 2 kilometri de stația Vurpăr...

Adresa: S. M. Marinescu Vurpăr Nr. 229, lângă Sibiu.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12...

Noutățile

posite chiar acum, pentru haine de bărbați...

Indigene, din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente...

Deosebită atențiune merită noutățile de purdăsturi și...

Asupra revestimentelor confecționate în atelier...

mit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți...

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă...

Numai odată în viață!

50.000 strale (acoperitoare)

la Kor. 2.90

designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului...

1 buc. strala de lemn costă numai K 2.90

Singura vânzătorie cu rambursă prin...

M. Swoboda, Wien, III/2, Hiessgasse Nr. 13-348

Prima negociatorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

SPECIALITĂȚI:

Țică veritabilă, fierbere proprie și Romul limalca direct importate.

Fabrică de lichouri și berberie de rachuri...

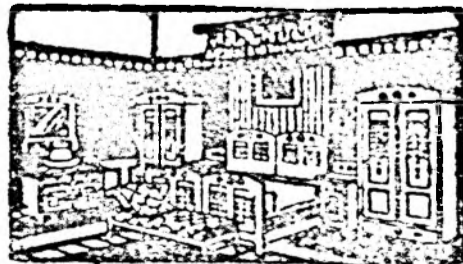
MOBILE

lucrate solid și conștient...

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobilă SIBIU - NAGYSZEBEN, str. Sării 27

Specializat în: mobilă de tot felul pentru case...

Atelier propriu de tapiserie Se încează după plănuiri artistice